

PRÆSIDENTEN FOR ØSTRE LANDSRET

Den - 6 FEB. 2008
J.nr. 40A-ØL-2-08

Jmt. modt.
7 FEB. 2008

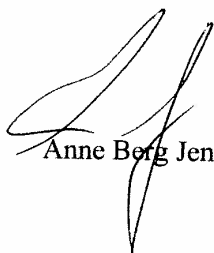
Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotholmsgade 10
1216 København K

Justitsministeriet har ved brev af 15. januar 2008 (sagsnr. 2006-730-0378) anmodet om eventuelle bemærkninger til forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i Den Europæiske Union, lov om udlevering af lovovertrædere og lov om det Centrale Dna-profilregister.

Lovforslaget giver ikke landsretten anledning til bemærkninger.

I præsidentens fravær

A. F. Wehner

Anne Berg Jensen

Vestre Landsret
Præsidenten

Jmt. Mdt.
13 FEB. 2008

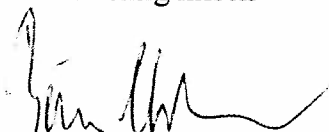
Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

J.nr. 40A-VL-1-08
Den 12/02-2008

Justitsministeriet har i et brev af 15. januar 2008 (Sagsnummer 2006-730-0378) anmodet om eventuelle bemærkninger til et forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i Den Europæiske Union, lov om udlevering af lovovertrædere og lov om det Centrale Dna-profilregister.

I den anledning skal jeg meddele, at landsretten ikke finder anledning til at udtale sig om forslaget.

Med venlig hilsen

Bjarne Christensen

Københavns Byret

Jmt. modt.
2 FEB. 2008

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Præsidenten
Domhuset, Nytorv
1450 København K.
Tlf. 33 44 80 00
Fax 33 44 84 88
CVR 21 65 95 09
administration.kbh@domstol.dk
J. nr. 9099.2008.7

Dato 11. februar 2008

Ved e-mail af 15. januar 2008 har Justitsministeriet anmodet om eventuelle bemærkninger til forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i Den Europæiske Union, lov om udlevering af lovovertrædere og lov om det Centrale Dna-profilregister.

Jeg skal i den anledning på vegne byretspræsidenterne og dommeren på Bornholm oplyse, at forslaget ikke giver byretterne anledning til bemærkninger.

Der henvises til J. nr. 2006-730-0378.

Med venlig hilsen

Søren Axelsen

Domstolsstyrelsen

Mailed til Justitsministeriet den 11. februar 2008
til jm@jm.dk og jka@jm.dk

St. Kongensgade 1 - 3
1264 København K
Tlf. 70 10 33 22
Fax 7010 4455
post@domstolsstyrelsen.dk
CVR nr. 21-65-95-09
EAN-nr. 5798000161184

RAF10197/Sagsbeh. RAF
J.nr. 4101-2008-3.3
Vedr. j.nr.:2006-730-0378
dir.tlf. 33929582
mail raf@domstolsstyrelsen.dk

11. februar 2008

Høring over lovforslag om ændring af lov om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i Den Europæiske Union, lov om udlevering af lovo-vertrædere og lov om det Centrale Dna-profilregister.

Domstolsstyrelsen har modtaget Justitsministeriets anmodning af 15. januar 2008 om en udtalelse til høring over lovforslag om ændring af lov om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i Den Europæiske Union mv. (Gennemførelse af rammeafgørelsen om en europæisk bevissikringskendelse og rammeafgørelsen om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse af domme i straffesager om idømmelse af frihedsstraf mv.)

I den anledning bemærker Domstolsstyrelsen, at styrelsen har noteret sig, at rettens afgørelse om, hvorvidt en bevissikringskendelse skal fuldbyrdes i medfør af lovforslagets § 1, nr. 20, så vidt muligt skal træffes inden 30 dage efter anklagemyndighedens modtagelse af kendelsen, og at afgørelser om fuldbyrdelse af en fængselsstraf eller anden frihedsberøvende foranstaltning og afslag på anmodninger herom i medfør af lovforslagets § 1, nr. 24, så vidt muligt skal træffes inden 90 dage efter modtagelsen af anmodningen fra udstedelsesstaten.

De ovennævnte forslag fører til, at domstolene ikke bare vil modtage et ikke nærmere specificeret antal yderligere sager, men også at domstolene pålægges en række nye frister for afgørelse af særlige typer af sager. Dette kan føre til dels en yderligere belastning af retterne, dels - hvis domstolene ikke tilføres yderligere ressourcer - en langsommere behandling af andre verserende sager ved retterne.

Med venlig hilsen

Gerd Sinding

Jmt. modt.
13 FEB. 2008

Justitsministeriet
Procesretskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Jmt. modt.
13 FEB. 2008

RIGSADVOKATEN

DATO 12. februar 2008

JOURNAL NR.

RA-2008-510-0033

BEDES ANFØRT VED SVARSKRIVELSER

SAGSBEHANDLER: IGA

RIGSADVOKATEN

FREDERIKSHOLMS KANAL 16
1220 KØBENHAVN K

TELEFON 33 12 72 00

FAX 33 43 67 10

Ved e-mail af 15. januar 2008 (j.nr. 2006-730-0378) har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse om forslag til ændring af lov om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i Den Europæiske Union mv.

I den anledning skal jeg meddele, at rigsadvokaturen ikke har bemærkninger til lovforslaget.

På rigsadvokatens vegne

Hanne Schmidt

14 FEB. 2008

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Proceskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

J.nr.: 2008-000-56 / LBN 485
Sagsbehandler: LBN

13 FEB. 2008

EFTERFORSKNINGS-
AFDELINGEN

Polititorvet 14
1780 København V

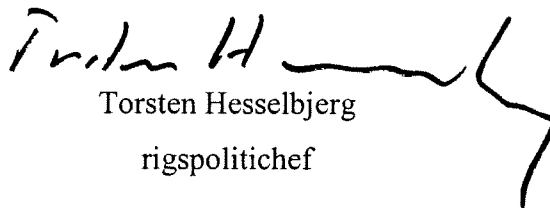
Telefon: 3314 8888
Telefax: 3343 0006

E-mail: rpcha@politi.dk
Web: www.politi.dk

Ved skrivelse af 15. januar 2008 (sagsnr. 2006-730-0378) har Justitsministeriet anmodet Rigspolitiet om eventuelle bemærkninger vedrørende forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i Den Europæiske Union, lov om udlevering af lovovertrædere og lov om det centrale dna-profilregister.

I den anledning kan det oplyses, at lovforslaget ikke giver Rigspolitiet anledning til bemærkninger.

Med venlig hilsen

Torsten Hesselbjerg
rigspolitichef

Justitsministeriet
Procesretskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

København, den 8. februar 2008

Journalnr.: JUR 08-102-227
(Bedes anført ved henvendelse)
Reference VG
Direkte telefon 72554703

Vedr. lovforslag om ændring af lov om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i Den Europæiske Union m.v.

Justitsministeriet har ved skrivelse af 15. januar 2008, j.nr. 2006-730-0378, anmodet om eventuelle bemærkninger til forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelse i Den Europæiske Union, lov om udlevering af lovovertrædere og lov om det Centrale Dna-profilregister.

Indledningsvis skal det bemærkes, at Direktoratet for Kriminalforsorgen alene har forholdt sig til den del af lovforslaget, der vedrører rammeafgørelse om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på domme i straffesager om idømmelse af frihedsstraf eller frihedsberøvende foranstaltninger med henblik på fuldbyrdelse i Den Europæiske Union.

Generelt kan direktoratet tilslutte sig, at der bliver indført en ordning, der sikrer, at domme om fængselsstraf eller andre frihedsberøvende foranstaltninger gensidigt anerkendes og fuldbyrdes medlemsstaterne imellem.

Til selve lovforslaget har direktoratet følgende bemærkninger:

1. I lovforslagets § 1, pkt. 12 er der foreslået en bestemmelse - § 29 f - hvorefter fuldbyrdelse af en afgørelse om en fængselsstraf eller anden frihedsberøvende foranstaltning i visse tilfælde kan afslås. Det fremgår således af § 29, nr. 3, at dette bl.a. kan ske, hvis den domfældte på gerningstidspunktet var under den kriminelle lavalder.

I bemærkningerne til lovforslaget er det imidlertid anført under pkt. 3.2.10., at hvis den pågældende (dennes værge) ønsker dommen eller den resterende del af dommen fuldbyrdet her i landet, og hensynet til mulighederne for resocialisering taler herfor, bør princippet om den kriminelle lavalder ikke i sig selv være til hinder for, at dommen kan fuldbyrdes her i landet i stedet for i udstedelsesstaten. Afslagsgrunden er derfor fakultativ, således at lovforslaget ikke afskærer muligheden for at overtage fuldbyrdelsen af en dom vedrørende en lovovertrædelse, som blev begået af en person, der var under 15 år på gerningstidspunktet, og som derfor ikke ville kunne straffes efter dansk ret.

Direktoratet vil finde det hensigtsmæssigt, at det bliver præciseret, at der under ingen omstændigheder kan blive tale om en placering af unge under 15 år i kriminalforsorgens institutioner.

Såfremt der er tale om unge under 15 år, der i Danmark begår kriminalitet, kan der iværksættes sociale hjælpeforanstaltninger, som f.eks. kan indebære en anbringelse udenfor hjemmet.

Ifølge FN's konvention om barnets rettigheder er Danmark forpligtet til at sikre, at frihedsberøvelse af et barn kun må bruges som en sidste udvej og for det kortest mulige passende tids-

rum, og at ethvert barn, der er berøvet sin frihed, skal holdes adskilt fra voksne, medmindre en sådan adskillelse ikke anses at tjene barnets tarv.

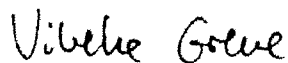
Udgangspunktet er derfor, at unge dømte under 18 år ikke anbringes i kriminalforsorgens fængsler og arresthuse, men på behandlingsinstitution eller lignende efter straffuldbyrdelseslovens § 78, medmindre afgørende hensyn til retshåndhævelsen taler imod at anbringe dem uden for fængsel eller arresthus.

Såfremt der bliver tale om, at Danmark accepterer at fuldbyrde en dom, hvor den dømte var under den kriminelle lavalder, da lovovertrædelsen blev begået, er det direktoratets opfattelse, at strafudståelsen bør ske under de samme rammer, som når unge under 15 år begår kriminalitet i Danmark, og ikke ved anbringelse i kriminalforsorgens institutioner.

2. Det fremgår af lovforslagets § 1, pkt. 27, at fuldbyrdelsen sker i overensstemmelse med dansk rets regler om fuldbyrdelse af fængselsstraf og andre retsfølger af frihedsberøvende karakter. Det er i bemærkningerne til lovforslaget anført under pkt. 3.4.1., at lovforslaget indebærer, at "de danske regler om f.eks. prøveløsladelse og benådning finder anvendelse. Det forudsættes dog, at der ved afgørelsen om prøveløsladelse tages behørigt hensyn til oplysninger om eventuelle muligheder for prøveløsladelse i udstedelsesstaten, således at den for domfældte gunstigste regulering i videst muligt omfang lægges til grund."

Direktoratet skal i den forbindelse gøre opmærksom på, at for at dette skal være muligt, bør oplysninger om prøveløsladelsesmulighederne i udstedelsesstaten foreligge i forbindelse med, at Danmark overtager fuldbyrdelsen af straffen i det enkelte tilfælde.

Med venlig hilsen

Vibeke Greve

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98
FAX 33 36 97 50

DATO: 12. februar 2008
J.NR.: 04-014202-08-0097
REF.: mbl

Høring over lovforslag om ændring af lov om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i Den Europæiske Union mv.

Ved e-mail af 15. januar 2008 har Justitsministeriet anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte lovforslag (j.nr. 2006-730-0378).

Lovforslaget har været behandlet i Advokatrådets Strafferetsudvalg og giver Advokatrådet anledning til følgende bemærkninger:

Tidligere høringssvar

Advokatrådet har i tidligere høringssvar af 3. september 2004 og 17. marts 2005 til Justitsministeriet givet udtryk for sine synspunkter i forbindelse med de to rammeafgørelser, som lovforslaget skal implementere.

Som det fremgår af brevene, er der efter Advokatrådets opfattelse en lang række betænkeligheder forbundet med rammeafgørelserne. Det gælder især rammeafgørelsen om en europæisk bevissikringskendelse til fremskaffelse af genstande, dokumenter og data til brug i straffesager (jf. brevet af 3. september 2004). Advokatrådet er klar over, at der er opnået politisk enighed om rammeafgørelsen, men den er endnu ikke vedtaget i EU (Rådet). Advokatrådet henviser derfor generelt til de bemærkninger, som er fremsat i brevet af 3. september 2004.

Selv om der er sket visse ændringer under forhandlingerne om rammeafgørelsen, så har en række af de grundlæggende betænkeligheder fortsat aktualitet. Advokatrådets konklusion i forbindelse med høringen om rammeafgørelsen, jf. brevet af 3. september 2004, er således i al væsentlighed den samme:

”Advokatrådet finder ikke, at der er dokumenteret et reelt behov for de foreslåede regler. Advokatrådet finder endvidere ikke, at forslaget indeholder en tilstrækkelig afbalancering mellem hensynet til efterforskningen og hensynet til den enkeltes frihed, sikkerhed og retfærdighed, som ellers er en hjørnesten i EU-samarbejdet på dette område. Advokatrådet

finder ikke, at princippet om gensidig anerkendelse og fuldbyrdelse bør udstrækkes til også at finde anvendelse på sager omfattet af uskyldsformodningen, og sager, hvor der kan blive tale om indgreb rettet mod personer og virksomheder, som end ikke er under mistanke for et strafbart forhold. Advokatrådet finder heller ikke, at danske myndigheder bør kunne bringes i en situation, hvor de tvinges til at gennemføre tvangsindgreb i Danmark på baggrund af en kendelse udstedt af myndighederne i et andet land for et forhold, som i Danmark ikke er strafbart, eller som efter dansk ret ikke kan berettige til det nævnte tvangsindgreb, uden at de danske myndigheder har mulighed for at foretage en vurdering af sagen.”

I forbindelse med den anden rammeafgørelse (rammeafgørelsen om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på domme i straffesager om idømmelse af frihedsstraf eller frihedsberøvende foranstaltninger med henblik på fuldbyrdelse i Den Europæiske Union) havde Advokatrådet betænkeligheder ved, at der vil kunne blive anbragt danske statsborgere i danske fængsler til afsoning af en dom, der er idømt ved en udenlandsk domstol for forhold, som danske lovgivere ikke ønsker at kriminalisere eller eventuelt direkte har afkriminaliseret i Danmark, jf. brevet af 17. marts 2005. Advokatrådet er klar over, at der også vedrørende denne rammeafgørelse er opnået politisk enighed, men den endnu ikke er vedtaget i EU (Rådet). Advokatrådet henviser derfor generelt til de bemærkninger, som er fremsat i brevet af 17. marts 2005.

Generel tilbageholdenhed

Nærværende høring angår det udkast til lovforslag, som Justitsministeriet har udarbejdet med henblik på at sætte Danmark i stand til at opfylde kravene i de to rammeafgørelser.

Set i lyset af de mange og grundlæggende betænkeligheder, som gennemførelsen af rammeafgørelserne rejser, er det Advokatrådets opfattelse, at implementeringen ikke bør gå videre end det, som er absolut nødvendigt for at opfylde kravene i rammeafgørelserne.

Advokatrådet ser med tilfredshed, at denne tankegang generelt synes at ligge til grund for udarbejdelsen af udkastet til lovforslaget. På ganske få punkter giver lovudkastet dog anledning til bemærkninger.

Ne bis in idem

Efter art. 15 i rammeafgørelsen om bevissikringskendelse er det i en række tilfælde muligt for myndighederne i et medlemsland at afslå anmodning om bevissikring. Afslagsgrundene er udtømmende. Justitsministeriet foreslår, at samtlige afslagsgrunde medtages i loven. En række afslagsgrunde skal ifølge lovforslaget gøres obligatoriske, mens enkelte skal være fakultative.

Efter Advokatrådets opfattelse bør så mange af afslagsgrunde som muligt være obligatoriske, men Advokatrådet anerkender behovet for, at der i visse tilfælde bør ske en konkret vurdering, og at der derfor er visse af afslagsgrundene, som alene gøres fakultative.

En af afslagsgrundene vedrører princippet om ne bis in idem (der må ikke føres straffesag to gange om det samme forhold). Princippet er et fundamentalt retsprincip, der har fundet udtryk i adskillige internationale konventioner, nationale forfatninger og straffelovens § 10 a. I lovforslaget danner princippet baggrund for en obligatorisk afslagsgrund. Det gælder dog kun, når der tidligere er truffet afgørelse om samme retsforhold i Danmark eller i et andet EU-medlemsland. Er en person derimod dømt eller frifundet i for eksempel Island eller Norge, er afslagsgrunden kun fakultativ.

Advokatrådet er klar over, at det i visse tilfælde vil kunne virke urimeligt, hvis princippet i fuld udstrækning blev gjort til en obligatorisk afslagsgrund. Det kan være svært på nuværende tidspunkt at gennemskue, om afgørelser truffet i alverdens lande automatisk skal afskære for eksempel danske myndigheder fra yderligere retsforfølgning. Advokatrådet er derfor enig i, at afslagsgrunden gøres fakultativ.

På den anden side bør det principielt ikke være afgørende, om man tilfældigvis er dømt (eller frifundet) i eller uden for EU. Også danske statsborgere domfældt uden for EU bør have krav på retsbeskyttelse efter princippet om ne bis in idem. Efter Advokatrådets opfattelse bør det derfor fremgå af forarbejderne til loven, at princippet om ne bis in idem også bør respekteres i sådanne sager, og at en anmodning om bevissikring derfor som udgangspunkt bør afslås, for eksempel hvor der tidligere er truffet endelig afgørelse i Island eller Norge.

Videregivelse af materiale uden retskendelse

Justitsministeriet anfører i bemærkningerne til lovudkastet, at det som udgangspunkt bør være domstolene, der træffer afgørelse om fuldbyrdelse af europæiske bevissikringskendelser. Det er Advokatrådet meget enig i.

Justitsministeriet anfører endvidere, at der også for fuldbyrdelse af europæiske bevissikringskendelser kan foretages bevissikringsskridt uden forudgående retskendelse, hvor øjemedet ville forspildes, hvis retskendelse først skulle indhentes. Det er i tråd med reglerne i retsplejeloven, som i øvrigt kræver, at der i så fald efterfølgende indhentes retskendelse.

Samtidigt fremgår det af bemærkningerne til lovudkastet, at retskendelse i visse tilfælde ikke er nødvendigt, før der skal ske udlevering af materiale til fremmede landes myndigheder. Der er tale om sager, hvor danske myndigheder allerede er i besiddelse af det materiale, som efterspørges.

Efter Advokatrådets opfattelse bør det på den baggrund præciseres i forarbejderne til loven, at materiale indhentet uden forudgående retskendelse (fordi øjemedet ville forspildes) selvfølgelig ikke kan udleveres til fremmede myndigheder, før retskendelse (efterfølgende) er indhentet.

Overførsel af en domfældt uden dennes samtykke

I forbindelse med rammeafgørelsen om overførsel af domfældte til afsoning har Advokatrådet tidligere udtrykt bekymring over udsigten til, at der i danske fængsler skulle sidde fanger, der var dømt for forhold, som ikke var strafbare i Danmark (brev af 17. marts 2005, som henvist til ovenfor).

Efter forhandlingerne af rammeafgørelsen ser det ud til, at kravet om dobbelt strafbarhed alligevel kan opretholdes. Følgende fremgår af forarbejderne til lovudkastet:

”(t)il forskel fra de øvrige rammeafgørelser vedrørende gensidig anerkendelse og fuldbyrdelse af strafferetlige afgørelser giver forslaget til rammeafgørelse om overførsel af domfældte til afsoning mv. den enkelte medlemsstat mulighed for at afgive en generel erklæring om, at medlemsstaten ikke vil anvende positiv-listen, jf. artikel 7, stk. 4. Medlemsstaterne kan således vælge at fastholde en ufravigelig betingelse om dobbelt strafbarhed for at overtage fuldbyrdelsen af en dom.”

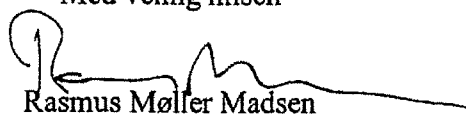
Justitsministeriet vurderer imidlertid, at Danmark ikke skal tage et sådan forbehold, fordi ”mulighederne for at forbedre resocialisering for domfældte personer, som er et væsentligt hensyn bag forslaget til rammeafgørelsen, almindeligvis antages at være bedst i det land, hvor domfældte er statsborger og/eller har fast bopæl, og hvor domfældte selv ønsker at afsone dommen”.

Advokatrådet er enig i, at kravet om dobbelt strafbar af disse grunde ikke bør være en obligatorisk afslagsgrund. Imidlertid synes der ikke at være noget i vejen for, at der tages forbehold for kravet om dobbelt strafbarhed, og at Danmark alligevel overtager afsoningen af personer, som ønsker afsoning her.

En sådan ordning ville tilgodese ikke bare hensynet til resocialisering og formålet med rammeafgørelsen, men også til individets retsstilling i de tilfælde, hvor en domfældt ikke ønsker afsoning i Danmark for et forhold, som ikke er strafbart her.

De tidligere afgivne høringssvar vedlægges i kopi.

Med venlig hilsen

Rasmus Møller Madsen

3-9-2004 Høring over rammeafgørelse om en europæisk bevissikringskendelse til fremskaffelse af genstande, dokumenter og data til brug i straffesager - J.nr. 1627 - 02.09.04

Ved brev af 19. juli 2004 (j.nr. 2003-165-0518) har Justitsministeriet anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte forslag til rammeafgørelse.

Sagen har været behandlet i Advokatrådets Retsudvalg, hvorefter Advokatrådet skal udtale følgende:

Grundlaget for forslaget

EU har som mål at bevare og udbygge et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed. Med afsæt heri har EU-Kommissionen fremlagt en række retsakter, som skal styrke samarbejdet mellem medlemsstaternes myndigheder i kriminalitetsbekæmpelsen. Retsakterne fokuserer på at styrke myndighederne på tværs af landegrænserne gennem øget samarbejde og navnlig gennem et princip om gensidig tillid, som indebærer, at afgørelser, der er truffet i en myndighed, skal anerkendes og fuldbyrdes i en anden myndighed uden nogen selvstændig kontrol fra den udførende myndighed.

Advokatrådet finder imidlertid grund til at fremhæve, at princippet om gensidig tillid og umiddelbar anerkendelse og fuldbyrdelse giver anledning til væsentlige overvejelser i relation til det opstillede mål om et område med frihed, fred og retfærdighed – navnlig vedrørende gensidig anerkendelse af afgørelser om straffeprocessuelle tvangsindgreb under efterforskningen.

Et område med frihed, fred og retfærdighed indebærer ikke alene, at borgere og virksomheder i EU-landene i videst mulig omfang beskyttes mod kriminalitet begået af andre borgere og virksomheder. Målsætningen om et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed indebærer også, at borgere og virksomheder i EU-landene beskyttes mod uberettigede eller uproportionale indgreb fra myndighedernes side. En styrkelse af det kriminalitetsbekæmpende samarbejde bør derfor ikke alene fokusere på myndighedernes mulighed for at foretage ransøgning mv., men bør også indeholde regler, der fastholder og udbygger retssikkerheden for EU's borgere og virksomheder. En gennemførelse af EU-regler bør således ikke føre til, at retssikkerhedsniveauet i medlemslandene sænkes til laveste fællesnævner.

De foreslåede regler vil for de sager, som omfattes af forslaget, imidlertid netop indebære, at retssikkerhedsniveauet i de lande, der opretholder et højt retssikkerhedsniveau, sænkes til det niveau, der måtte eksistere i de lande, der alene sikrer et lavere retssikkerhedsniveau. Dette er bekymrende, ikke mindst fordi forslaget regulerer tvangsindgreb, der i en række tilfælde kan anvendes over for borgere og virksomheder, som end ikke mistænkes for et strafbart forhold. Efter såvel dansk som udenlandsk ret kan der således foretages f.eks. ransøgning hos personer og virksomheder, som ikke mistænkes for at have begået et strafbart forhold, men som menes at være i besiddelse af genstande, dokumenter mv., som er af væsentlig betydning for efterforskningen af en straffesag rettet mod en anden personkreds.

Forslaget bygger på et grundprincip om gensidig anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser. Det betyder, at en afgørelse om f.eks. ransøgning af en bolig eller virksomhed i Danmark, som er truffet af f.eks. en tysk myndighed, skal gennemføres af de danske myndigheder (politi og domstole), uden at de danske myndigheder har nogen mulighed for at foretage en selvstændig kontrol af, om betingelserne for at foretage ransøgning efter hverken tysk eller dansk ret er opfyldt, ligesom de danske myndigheder vil have pligt til at gennemføre ransøgningen i tilfælde, hvor dette ellers ikke er muligt efter national dansk ret, og hvor der efter dansk ret end ikke er tale om et strafbart forhold.

Forudsætningen for, at en afgørelse truffet af myndighederne i et andet medlemsland, kan anerkendes og fuldbyrdes i Danmark uden nogen selvstændig prøvelse hos de danske myndigheder, bør være, at der er sikkerhed for, at de retssikkerhedsgarantier, som gælder i Danmark, også er lovfæstede og praktiseres i de øvrige medlemslande. Der er ikke i forslaget redegjort for retsstillingen i de 25 medlemslande. Tværtimod fremgår det af forslaget, at forskellen mellem landenes lovgivning er en barriere for kriminalitetsbekæmpelsen. Uanset, at alle medlemsstater er forpligtet til at overholde de garantier, der følger af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, er der store forskelle mellem det faktiske beskyttelsesniveau i de enkelte lande. Hertil kommer, at de garantier, der følger af konventionen, er af overordnet karakter. Det retssikkerhedsniveau, medlemsstaterne efter konventionen er forpligtet til at overholde, er således væsentlig lavere end det generelle retssikkerhedsniveau i et land som f.eks. Danmark.

Det fremlagte forslag tager endvidere ikke højde for, at de nationale regler om tvangsindgreb inden for strafferetsplejen, består af et regelkompleks, der er baseret på sin egen indre sammenhæng. De nationale regler om efterforskningsskridt og tvangsindgreb er således bygget op om en række såkaldte *checks and balances*, som samlet sikrer en balance mellem hensynet til kriminalitetsbekæmpelse og hensynet til den enkeltes retssikkerhed. Forslaget griber ind i denne

balance og indebærer en åbenbar risiko for en forrykkelse af retssikkerhedsniveauet. Advokatrådet skal i den forbindelse fremhæve, at gensidig anerkendelse og fuldbyrdelse af efterforskningskridt må anses for væsentlig mere problematisk end gensidig anerkendelse og fuldbyrdelse af en endelig dom. Det er således efter Advokatrådets opfattelse væsentlig mere vidtgående at acceptere gensidig anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser, som retter sig mod personer, som enten overhovedet ikke er under mistanke for at have begået et strafbart forhold, eller mod personer, som nok er under mistanke, men som til gengæld er beskyttet af uskyldsformodningen.

Advokatrådet skal endvidere fremhæve den modsætning, som princippet om gensidig tillid indebærer i sin nuværende udformning. Det fremlagte forslag indebærer, at f.eks. en dansk domstol ikke har nogen adgang til selvstændigt at vurdere, om en anmodning fra en udenlandsk domstol om f.eks. ransagning bør efterkommes. Selv i tilfælde, hvor det for den danske domstol fremstår som sandsynligt eller åbenbart, at gennemførelsen af anmodningen vil være et urimeligt skridt over for den, indgrebet rettes imod, er den danske domstol afskåret fra at gribe ind.

Den manglende adgang for den udførende myndighed til at foretage en selvstændig kontrol, er efter Advokatrådets opfattelse ikke udtryk for gensidig tillid. Tværtimod er der en risiko for, at princippet om gensidig tillid i realiteten bliver et skjold for den anmodende myndighed, som ikke behøver at redegøre nærmere for grundlaget for sin beslutning. I et system baseret på gensidig tillid bør der imidlertid være fuld åbenhed om grundlaget for beslutningen. Den anmodende stat bør således have tillid til, at den udførende stats myndigheder alene vil nægte at gennemføre anmodningen, hvis den finder at være forpligtet og berettiget hertil.

Den væsentligste grund til at nægte den udførende stat at foretage en selvstændig prøvelse af grundlaget for beslutningen synes at være, at det vil kunne indebære en vis tidsmæssig forsinkelse. Efter Advokatrådets opfattelse burde dette hensyn imidlertid løses gennem bedre samarbejde mellem myndighederne fra de enkelte lande og ikke gennem en forringelse af retssikkerheden for den enkelte.

Behovet for forslaget

Der findes allerede regler og aftaler mellem medlemslandene, som giver mulighed for gensidig bistand til bevisoptagelse som led i efterforskningen af kriminalitet. Af bemærkningerne til forslaget fremgår det, at de eksisterende regler ikke er tilstrækkelig effektive til at sikre et effektivt samarbejde om kriminalitetsbekæmpelsen. Forslaget indeholder imidlertid ikke en nærmere redegørelse for de problemer, den eksisterende ordning angiveligt giver anledning til. Navnlig fremgår det ikke af forslaget, om problemerne med de gældende regler skyldes langsomhed i sagsbehandlingen, eller om den manglende effektivitet skyldes, at det anmodende land i en række tilfælde nægter at efterkomme anmodningen, fordi den ikke finder det fremsendte materiale tilstrækkeligt som grundlag for at gennemføre det pågældende indgreb. Såfremt dette er tilfældet, må det overvejes, om grundlaget for den grad af gensidig tillid, som forslaget forudsætter, reelt er til stede. Såfremt problemerne i den gældende ordning derimod skyldes mangelfuld eller besværlig kommunikation mellem myndighederne fra de involverede lande, bør en effektivisering af området efter Advokatrådets opfattelse ske gennem bedre administrative procedurer.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser i forslaget

Artikel 2 Definitioner

Det fremgår af artikel 2, at en bevisskringskendelse kan udstedes af dommere, undersøgelsesdommere eller anklagere, der i følge national ret kan udstede en europæisk bevisskringskendelse. Som bestemmelsen er formuleret, synes der at kunne tænkes tilfælde, hvor f.eks. en ransagningsanmodning udstedt af anklagemyndigheden i et land, skal fuldbyrdes af myndighederne i et andet land. I sådanne tilfælde vil der ikke på noget tidspunkt blive foretaget nogen reel domstolsprøvelse af, om ransagningen bør gennemføres, idet det fuldbyrdende land efter rammeafgørelsen ikke er berettiget til at foretage nogen selvstændig prøvelse af bevisskringsanmodningen.

Et sådan fravær af domstolskontrol med f.eks. ransagning inden for strafferetsplejen vil efter Advokatrådets opfattelse rejse spørgsmål om forholdet til grundlovens § 72, medmindre der gennemføres en særlig lovbestemmelse i dansk ret, der på dette område tillader indgreb inden for strafferetsplejen uden forudgående retskendelse.

Artikel 3 omfattede genstande, dokumenter og data

Det fremgår af artikel 3, at bevisskringskendelsen kan udstedes med henblik på fremskaffelse af alle genstande, dokumenter og data, der kan bruges i retssager, nævnt i artikel 4. Derimod kan der ikke udstedes bevisskringskendelse med henblik på efterforskning i reel tid, det vil sige afhøringer af vidner, indgreb i meddelelshemmeligheden, person- og legemsundersøgelser mv.

Efter artikel 3, stk. 3, kan der udstedes bevisskringskendelse med henblik på at fremskaffe

eksisterende bevismateriale, herunder f.eks. en udskrift af en afhøringsrapport, resultatet af en dna-analyse etc., forudsat materialet beror hos en offentlig myndighed, og forudsat, at det er indsamlet forud for udstedelsen af kendelsen.

Artikel 3, stk. 3, indebærer en vis risiko for omgåelse. Myndighederne i et land kan ikke med en bevissikringskendelse foretage afhøring af en person i et andet land, men kan det pågældende lands myndigheder overbevises om, at de selv bør gennemføre en afhøring, vil afhøringsrapporten herefter kunne begæres udleveret.

Det synes umiddelbart problematisk at tillade at f.eks. politiets afhøringsrapporter kan udleveres og anvendes som bevismateriale i et tilfælde, hvor der ikke er adgang til at kræve den afhørte person genafhørt. Der stilles efter forslaget intet krav om, at afhøringsrapporten skal vedrøre samme sagsforhold, ligesom der ikke sondres mellem, om der er tale om afhøring af en sigtet eller et vidne. Der stilles heller ikke noget krav om, at afhørte er blevet vejledt om muligheden for senere udlevering af rapportmaterialet. En sådan vejledning vil imidlertid i en række tilfælde være relevant, fordi de europæiske retssystemer tillægger politirapporter forskellig bevismæssig vægt. Efter dansk ret kan politirapporter som alt overvejende hovedregel ikke anvendes som bevis under en retssag, idet der gælder et princip om bevisumiddelbarhed. Endvidere kan det efter dansk ret ikke tillægges selvstændig betydning, om tiltalte eller vidner under afhøring hos politiet har nægtet at udtale sig, ligesom der efter dansk ret ikke er mulighed for at rejse tiltale mod vidner for at lægge hindringer i vejen for politiets efterforskning. I andre europæiske lande tillægges politiafhøringer imidlertid en større bevismæssig vægt, ligesom der i visse tilfælde er mulighed for at rejse tiltale for obstruering af politiets arbejde.

Artikel 4 – Typen retssager omfattet af den europæiske bevissikringskendelse

Efter artikel 4 (b) kan der udstedes en bevissikringskendelse i sager, der er anlagt af en administrativ myndighed vedrørende handlinger, der er strafbare ifølge udstedelsesstatens nationale lovgivning, når afgørelsen kan give anledning til en procedure ved en domstol, navnlig en kriminalret.

Bestemmelsens formulering efterlader tvivl om det præcise anvendelsesområde for bevissikringskendelsen. Artikel 4(b) tager sigte på sager anlagt af offentlige myndigheder som led i deres tilsyn med overholdelsen af offentligretlig regulering. Det fremgår imidlertid ikke klart, om det er en betingelse, at der er tale om efterforskning af en straffesag, eller om det er tilstrækkeligt, at der alene er mulighed for at indlede en sådan. I de tilfælde, hvor der efter det anmodende medlemslands lovgivning er hjemmel til f.eks. at foretage ransagning mv. som led i myndighedernes tilsynsfunktion, synes reglerne således at kunne anvendes hertil, uanset om der konkret er tale om en straffesag eller en forvaltningssag. Dette kan efter Advokatrådets opfattelse give anledning til at overveje forholdet til dansk lovgivning nærmere, idet der efter dansk ret sondres mellem tvangsindgreb inden for og uden for strafferetsplejen, og idet der netop er gennemført en retssikkerhedslov, der særligt normerer myndighedernes behandling af sager uden for strafferetsplejen. Retssikkerhedsloven indeholder blandt andet regler, der har til formål at undgå, at myndighedernes tilsynsbeføjelser anvendes i stedet for strafferetsplejens regler om efterforskning.

Artikel 6 – Betingelser for udstedelse af en europæisk bevissikringskendelse

Efter artikel 6(a), kan der alene udstedes en bevissikringsanmodning, såfremt de ønskede genstande mv. er nødvendige og proportionale i forhold til de retssager, der er nævnt i artikel 4. Herudover reguleres indgrebet efter de regler, der gælder i udstedelsesstaten, ligesom kontrollen med, om de nævnte betingelser er opfyldt, alene foretages af udstedelsesstaten.

Som det fremgår af artikel 6(a) er beskrivelsen af, hvornår der kan udstedes en bevissikringsanmodning vag og upræcis. Der er således alene tale om at angive de hensyn, som skal indgå ved vurderingen af, om f.eks. en ransagning bør tillades.

Denne brede beskrivelse af hovedhensyn står i kontrast til de danske regler om ransagning, beslaglæggelse mv. Efter dansk ret er sådanne indgreb nøje reguleret i retsplejeloven, som stiller omfattende og detaljerede krav for f.eks. ransagning som led i efterforskningen af en straffesag. De hensyn, der fremgår af artikel 6(a), er ikke sammenfaldende med de hensyn, der efter retsplejeloven indgår som en betingelse for f.eks. ransagning. Denne forskel indebærer, at der vil kunne opstå tilfælde, hvor danske myndigheder skal gennemføre ransagning på et grundlag, som ikke ville være tilstrækkeligt til at gennemføre ransagning efter dansk ret.

Det fremgår af artikel 6, at det er den udstedende myndighed, der foretager vurderingen af, om indgrebet er nødvendigt og proportionalt. Samtidig er det en betingelse, at indgrebet ville kunne foretages i det udstedende land. I praksis kan det næppe forventes, at det udstedende land vil foretage nogen særlig prøvelse af kravet om proportionalitet og nødvendighed udover den prøvelse, der skal foretages efter det udstedende lands nationale lovgivning. I de tilfælde, hvor det udstedende lands lovgivning åbner mulighed for at gennemføre indgrebet i det udstedende land, kan det næppe anses for realistisk, at det udstedende land herudover vil inddrage spørgsmålet, om indgrebet kan udføres efter fuldbyrdelseslandets lovgivning. I praksis vil bevissikringskendelsen betyde, at beskyttelsen af borgeren i fuldbyrdelseslandet vil ligge på det

niveau, som udstedelseslandets lovgivning sikrer.

Artikel 9 – Kendelse om supplerende bevismateriale

Efter artikel 9, stk. 3, kan den udstedende myndighed, som deltager under fuldbyrdelsen af en bevissikringsanmodning, på stedet udstede supplerende anmodninger, hvis der skønnes at være behov for det. Bestemmelsen giver således mulighed for løbende at målrette efterforskningskridtet i takt med, at f.eks. ransagningen gennemføres. Den fuldbyrdende myndighed har ingen mulighed for at modsætte sig at gennemføre sådanne yderligere anmodninger. Bestemmelsen giver således den anmodende myndighed fuld kontrol over den praktiske udførelse af bevissikringsanmodningen. En sådan fuldstændig kontrol synes imidlertid at rejse spørgsmål om, hvorvidt myndighedsudøvelsen fortsat reelt foretages af den fuldbyrdende myndighed.

Artikel 10 – Betingelser for anvendelse af personoplysninger

Den danske udgaves artikel 10 stk. 1, regulerer efter sin ordlyd *fuldbyrdesstatens* brug af indsamlede oplysninger, mens den engelske udgave regulerer *udstedelsesstatens* brug af oplysningerne. Efter sammenhængen lægges det til grund, at der er tale om en oversættelsesfejl i den danske udgave.

Som nævnt ovenfor vedrørende artikel 4, er anvendelsesområdet for selve bevissikringskendelsen ikke præcis og tillader tilsyneladende en bredere anvendelse end blot som led i en straffesag. Dette synes også forudsat i artikel 10(b) og (c), idet indsamlede personoplysninger synes at kunne flyde fra den sag, de er indsamlet til brug for, og videre til andre, beslægtede sager eller sager, hvor der er alvorlig trussel mod den offentlige sikkerhed.

Anvendelsen af andre oplysninger end personoplysninger ses ikke reguleret af rammeafgårelsen.

Artikel 15 – Grunde til at afvise anerkendelse eller fuldbyrdelse

Det fremgår af den danske udgave af artikel 15, stk. 2, (b), at fuldbyrdesstaten kan afvise at gennemføre en bevissikringsanmodning, hvis der ifølge *udstedelsesstatens* lovgivning gælder immuniteter eller privilegier, der forhindrer fuldbyrdelsen. I den engelske udgave er det afgørende, at *fuldbyrdesstatens* lovgivning forhindrer fuldbyrdelsen, hvilket ud fra sammenhængen synes at være hensigten med bestemmelsen.

Rækkevidden af artikel 15, stk. 2, (b) er imidlertid ikke ganske klar. Begreberne "immuniteter" og "privilegier" leder tankerne i retning af særstillinger af mere personlig art. Således må det formodes at følge af bestemmelsen, at der ikke i Danmark kan gennemføres ransagning mod en ambassade eller mod f.eks. Kongehuset eller medlemmer af Folketinget. Derimod synes det umiddelbart usikkert, om f.eks. kredsen af vidneudelukkede personer, som efter retsplejelovens ransagningsbestemmelser nyder udvidet beskyttelse, derved at ransagningen ikke omfatter korrespondance med sådanne personer, anses for privilegerede eller immune.

Endvidere er det usikkert, om regler i dansk lovgivning, som udelukker anvendelse af oplysninger fra f.eks. et register, skal forstås som en "immunitet". Det er således f.eks. tvivlsomt, om en udenlandsk myndighed vil kunne indhente oplysninger fra et dansk donorregister, hvis lovgivningen i det pågældende land tillader dette for det tilsvarende lands register.

Artikel 16 – dobbelt strafbarhed

Efter artikel 16 kræver anerkendelse og fuldbyrdelse af en bevissikringskendelse ikke dobbelt strafbarhed for de forbrydelsestyper, der er opregnet i stk. 2. Endvidere kræves der ikke dobbelt strafbarhed til gennemførelse af bevissikringskendelsen, hvis dette kan ske uden ransagning af private lokaler. Efter udløbet af en overgangsperiode kan dobbelt strafbarhed ikke gøres gældende, og det fuldbyrdende land kan derefter ikke stille krav om dobbelt strafbarhed.

Den anførte liste, som indeholder samme forbrydelsestyper som blandt andet arrestordren, angiver alene i brede vendinger, hvilke kriminalitetstyper der kan danne grundlag for fuldbyrdelsen af en bevissikringskendelse uden kontrol af dobbelt strafbarhed. F.eks. omfatter listen begreber som "cyberkriminalitet", som synes at kunne dække over en meget bred type af handlinger, som kan være kriminaliseret i et land, men ikke behøver at være det i et andet land. Tilsvarende gælder f.eks. "bedrageri", som også omfattes af listen. Der stilles ikke noget krav til afgrænsningen af jurisdiktionskompetencen. Der kan derfor tænkes sager, hvor en person eller en virksomhed har foretaget en handling fra Danmark, som er fuldt lovlig efter dansk ret, men som er strafbar efter lovgivningen i et eller flere EU-lande.

Artikel 19 – Retsmidler mod tvangsindgreb

Efter artikel 19, stk. 1, skal medlemsstaterne sikre, at alle interesserede parter har adgang til retsmidler mod en europæisk bevissikringskendelse, der er fuldbyrdet ved tvangsindgreb.

Udnyttelsen af denne ret skal imidlertid ske i udstedelsesstaten, jf. stk. 2. Dette vil i en række tilfælde gøre det umuligt eller særdeles vanskeligt for den, der mener sig forurettet ved indgrebet, at udnytte adgangen til de nævnte retsmidler. Forestiller man sig således, at en portugisisk domstol har udstedt en bevissikringskendelse, hvorefter der skal gennemføres en ransagning af en virksomhed beliggende i Danmark, vil den danske virksomhed være henvist til at gøre sine indsigelser mv. gældende i Portugal og efter portugisisk ret, hvilket vil være både vanskeligt og bekosteligt for virksomheden. Advokatrådet skal i den forbindelse særligt erindre om, at den danske virksomhed ikke behøver at være sigtet eller tiltalt i sagen. Efter såvel dansk som udenlandsk ret kan der foretages ransagning af lokaliteter tilhørende personer, som ikke mistænkes for et strafbart forhold, hvis betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt.

Efter stk. 6, kan de genstande mv., som er indsamlet ved bevissikringskendelsen, suspenderes, såfremt der er indgivet klage af en part i sagen. Imidlertid fremgår det, at suspensionen maksimalt kan udstrækkes i 60 dage, hvorefter udstedelsesmyndigheden kan kræve materialet udleveret – uanset om klagen er behandlet eller ej. Efter Advokatrådets opfattelse er dette en helt utilstrækkelig beskyttelse af den, indgrebet rettes imod. I det oven for nævnte eksempel vil den danske virksomhed således trods sin klage risikere, at materialet udleveres. Viser det sig efterfølgende, at materialet er indsamlet ulovligt, beror det på portugisisk ret, om materialet kan anvendes eller ej. Det bemærkes, at der efter dansk ret ikke er noget ubetinget forbud mod at anvende ulovligt indsamlede beviser. Det beror således på en konkret vurdering, om ulovligt tilvejebragte beviser kan anvendes i en straffesag.

Konklusion

Advokatrådet finder ikke, at der er dokumenteret et reelt behov for de foreslåede regler. Advokatrådet finder endvidere ikke, at forslaget indeholder en tilstrækkelig afbalancering mellem hensynet til efterforskningen og hensynet til den enkeltes frihed, sikkerhed og retfærdighed, som ellers er en hjørnesten i EU-samarbejdet på dette område. Advokatrådet finder ikke, at princippet om gensidig anerkendelse og fuldbyrdelse bør udstrækkes til også at finde anvendelse på sager omfattet af uskyldsformodningen, og sager, hvor der kan blive tale om indgreb rettet mod personer og virksomheder, som end ikke er under mistanke for et strafbart forhold. Advokatrådet finder heller ikke, at danske myndigheder bør kunne bringes i en situation, hvor de tvinges til at gennemføre tvangsindgreb i Danmark på baggrund af en kendelse udstedt af myndighederne i et andet land for et forhold, som i Danmark ikke er strafbart, eller som efter dansk ret ikke kan berettige til det nævnte tvangsindgreb, uden at de danske myndigheder har mulighed for at foretage en vurdering af sagen.

Efter Advokatrådets opfattelse bør eventuelle problemer i samarbejdet om kriminalitetsbekæmpelsen i stedet løses gennem bedre kommunikation og samarbejde mellem medlemsstaternes myndigheder. Vedtages forslaget vil det i praksis betyde, at spørgsmålet om, hvorvidt der kan gennemføres indgribende tvangsindgreb over for virksomheder og borgere i Danmark fremover i en række tilfælde ikke vil skulle afgøres af danske myndigheder efter dansk ret men af udenlandske myndigheder efter udenlandsk ret. Advokatrådet har ikke fuld tillid til, at lovgivningen og administrationen i samtlige 24 øvrige EU-lande er på et retssikkerhedsmæssigt niveau, som kan sammenlignes med det niveau, som Danmark og visse andre EU-lande anser for passende. Advokatrådet skal derfor som minimum anbefale, at det forud for en eventuel vedtagelse af forslaget skabes fuld klarhed over konsekvenserne heraf.

Med venlig hilsen
Jakob Lund Poulsen
Formand for Advokatrådets Retsudvalg

Tilbage

17-3-2005 Høring over forslag til rammeafgørelse om den europæiske straffedom og overførelse af domfældte mellem EU-medlemsstaterne - J.nr. 0361 - 17.03.05

Ved brev af 10. februar 2005 (j.nr. 2005-356-00006) har Justitsministeriet anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte forslag til rammeafgørelse.

Sagen har været behandlet i Advokatrådets Retsudvalg, hvorefter Advokatrådet skal bemærke følgende:

Efter den allerede vedtagne og gennemførte Arrestordre, har medlemsstaterne under visse omstændigheder pligt til at udlevere personer – herunder egne statsborgere – til retsforfølgning i andre medlemsstater. Det gælder også i tilfælde, hvor den pågældende handling ikke er strafbar efter dansk ret.

Med det foreliggende forslag skabes der adgang til, at en medlemsstat i realiteten kan pålægge en anden medlemsstat at overtage en domfældt person med henblik på fuldbyrdelse af den idømte straf.

Advokatrådet kan således konstatere, at en vedtagelse af rammeafgørelsen vil indebære, at en medlemsstat kan blive pålagt at forestå straffuldbyrdelsen overfor en person, som har begået en handling, som medlemsstatens egen lovgivning anser for lovlig.

Resultatet vil således kunne blive, at der vil kunne blive anbragt danske statsborgere i danske fængsler til afsoning af en dom, som er idømt ved en udenlandsk domstol for forhold, som danske lovgivere ikke ønsker at kriminalisere, eller eventuelt direkte har afkriminaliseret i Danmark. Yderligere vil den danske stat have bistået til domfældelsen gennem en udlevering af den pågældende til retsforfølgning i det pågældende land.

Efter Advokatrådets opfattelse bør det overvejes ganske nøje, om det er i medlemsstaternes interesse at skabe mulighed for, at ovenstående situation kan opstå, og om statsmagten i tilstrækkeligt omfang opfylder forpligtelsen til at beskytte sine befolkninger mod risiko for overgreb begået af andre medlemsstater.

Med venlig hilsen
Steffen Pihlblad

Tilbage

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Sendt til jm@jm.dk

11. februar 2008

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

CVR-nr. 11-88-37-29

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

E-post
dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

J.nr. 2008-111-0016
Sagsbehandler
Jens Harkov Hansen
Direkte 3319 3231

Vedrørende høring over lovforslag om ændring af lov om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i Den Europæiske Union mv. - Justitsministeriets j.nr. 2006-730-0378

Ved brev af 15. januar 2008 har Justitsministeriet anmodet om eventuelle bemærkninger til forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i Den Europæiske Union, lov om udlevering af lovovertrædere og lov om det Centrale Dna-profilregister.

Lovforslaget gennemfører rammeafgørelsen om en europæisk bevissikringskendelse til fremskaffelse af genstande, dokumenter og data til brug i straffesager og rammeafgørelsen om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på domme i straffesager om idømmelse af frihedsstraf eller frihedsberøvende foranstaltninger med henblik på fuldbyrdelse i Den Europæiske Union.

Datatilsynet har noteret sig, at det fremgår af bemærkningerne, at der i juni 2006 er blevet opnået politisk enighed i Rådet om rammeafgørelserne, men at disse endnu ikke er vedtaget.

I den anledning skal Datatilsynet udtale følgende:

1. Ved brev af 3. september 2004 har Datatilsynet udtalt sig om et tidligere udkast til rammeafgørelsen om en europæisk bevissikringskendelse.

Datatilsynet udtalte bl.a. i den forbindelse, at der efter tilsynets opfattelse var tale om et vidtgående forslag. Det er fortsat Datatilsynets opfattelse.

Datatilsynet udtalte endvidere, at forslaget – der er endnu et i rækken af forslag, som lægger op til øget informationsudveksling inden for det strafferetlige samarbejde i Europa – efter Datatilsynets opfattelse aktualiserer behovet for et generelt og opdateret databeskyttelsesretligt instrument på dette område.

Datatilsynet er bekendt med, at der er opnået politisk enighed om Rådets rammeafgørelse om beskyttelse af personoplysninger i forbindelse med det politimæssige og strafferetlige samarbejde, og at rammeafgørelsen forventes vedtaget i 2008.

I tilknytning til det foreliggende lovforslag skal Datatilsynet på ny pege på behovet for at sikre, at EU-retlige databeskyttelsesregler på det politimæssige og strafferetlige område vedtages og implementeres sideløbende med reglerne om udveksling af personoplysninger. Det er således Datatilsynets opfattelse, at et bindende databeskyttelsesregelsæt må ses som en afgørende forudsætning for øget informationsudveksling inden for det politimæssige og strafferetlige samarbejde.

2.1. Lovforslaget indebærer bl.a., at andre medlemsstaters strafferetlige afgørelser om fremskaffelse af bevismateriale (bevissikringskendelser) som udgangspunkt skal anerkendes af danske myndigheder uden yderligere formaliteter og gennemføres. Det tilvejebragte bevismateriale skal overføres til den anmodende medlemsstat hurtigst muligt. Vurderingen af, om bevismaterialet er nødvendigt og proportionalt for den pågældende straffesag, foretages ifølge det anførte således kun i den anmodende stat, og der er ikke adgang til at klage over bevissikringskendelsens indhold i fuldbyrdsstaten.

Lovforslaget indeholder bl.a. bestemmelser om proceduren for behandling af anmodninger om fuldbyrdelse af bevissikringskendelser

Det følger således bl.a. af forslaget til § 49, stk. 1, at afgørelser om fuldbyrdelse af beslaglæggelseskendelser og bevissikringskendelser, der er omfattet af denne lov, træffes af retten på begæring af anklagemyndigheden, jf. dog stk. 2, medmindre anklagemyndigheden finder, at fuldbyrdelse bør afslås.

Af forslaget til § 49, stk. 2, følger, at afgørelser om fuldbyrdelse af bevissikringskendelse træffes af anklagemyndigheden, i det omfang bevissikringskendelsen vedrører bevismateriale, som anklagemyndigheden allerede er i besiddelse af eller ville kunne tilvejebringe uden retskendelse til brug for en tilsvarende dansk straffesag. Afgørelsen træffes snarest og inden 30 dage efter anklagemyndighedens modtagelse af kendelsen. Udstedelsesmyndigheden underrettes, hvis det ikke er muligt at overholde fristen.

2.2. Med hensyn til bestemmelsen om bevismateriale, som anklagemyndigheden er i besiddelse af eller ville kunne tilvejebringe uden retskendelse til brug for en tilsvarende dansk straffesag, går Datatilsynet ud fra, at der kan være tale om eksempelvis fortrolige og følsomme oplysninger fra politiets efterforskningsregistre og oplysninger, som indsamles fra offentlige myndigheder og private virksomheder.

Datatilsynet forstår herefter lovforslaget således, at indsamling og videregivelse af sådanne oplysninger til en medlemsstat til opfyldelse af en bevissikringskendelse ikke behøver at opfylde de krav, som persondataloven fastsætter for bl.a. politiets og anklagemyndighedens behandling af personoplysninger. Rameafgørelsen fastsætter en umiddelbar forpligtelse til stille oplysningerne til rådighed for den anmodende medlemsstat, medmindre der foreligger en af de opregnede begrundelser for at afslå fuldbyrdelse.

Datatilsynet går derfor umiddelbart ud fra, at lovforslaget tilsigter at fravige persondatalovens behandlingsregler, og at dette kan føre til en dårligere retsstilling for de personer, der behandles oplysninger om, end den persondataloven giver. Datatilsynet finder, at denne problemstilling bør omtales udtrykkeligt i lovforslagets bemærkninger.

Datatilsynet skal i den forbindelse endvidere rejse spørgsmål om, hvorvidt forpligtelsen til at fuldbyrde en bevissikringskendelse kan indebære videregivelse af oplysninger, som ikke ville kunne videregives mellem nationale myndigheder.

Datatilsynet går i øvrigt ud fra, at persondatalovens regler gælder, herunder reglerne om datasikkerhed.

3. Lovforslaget indeholder endvidere en ændring af loven om Det Centrale Dna-profilregister, således at der skabes en udtrykkelig hjemmel til at videregive oplysninger fra dette register i forbindelse med fuldbyrdelse af en bevissikringskendelse.

Ændringen indebærer, at Rigspolitiet får adgang til at videregive oplysninger fra Det Centrale Dna-profilregister til anklagemyndigheden med henblik på videregivelse til domstole og anklagemyndigheder i andre medlemsstater for at fuldbyrde en europæisk bevissikringskendelse, uden at betingelsen i § 5, stk. 1, nr. 3, om, at videregivelse skal findes ubetænkelig, skal være opfyldt.

Dna-profilregisteret er gjort til genstand for særskilt lovregulering på en række punkter, bl.a. med hensyn til adgang til videregivelse af oplysninger til andre myndigheder mv.

Efter Datatilsynets opfattelse vil lovforslaget imidlertid indebære en meget vidtgående adgang til at videregive oplysninger til udenlandske myndigheder. Videregivelse fra Dna-profilregistret vil således blive gennemført, uden at den myndighed, der er ansvarlig for at føre registreret, foretager en nærmere vurdering heraf.

En adgang til videregivelse fra DNA-profilregistret som foreslået bør efter Datatilsynets opfattelse alene gennemføres, hvis vægtige samfundsmæssige hensyn taler herfor. Dette må efter Datatilsynets opfattelse i sidste ende bero på en politisk vurdering.

4. Formålet med forslaget til rammeafgørelse om overførelse af domfældte til afsoning mv. er at sikre, at domme om fængselsstraf eller andre frihedsberøvende foranstaltninger gensidigt anerkendes og fuldbyrdes medlemsstaterne imellem.

Lovforslaget indebærer således, at en fængselsstraf eller anden frihedsberøvende foranstaltning, som en dansk statsborger, der bor her i landet eller udvises hertil, idømmes i en straffesag i en anden medlemsstat, som udgangs-

punkt skal fuldbyrdes her i landet, hvis medlemsstaten anmoder om det, uanset om den domfældte har et ønske herom eller ej.

Lovforslaget indeholder bl.a. regler, der skal gennemføre rammeafgørelsens bestemmelser om proceduren for behandling af anmodninger om fuldbyrdelse af fængselsstraffe eller andre foranstaltning af frihedsberøvende karakter samt om overførelsen af den domfældte.

Dette må bl.a. indebære udveksling af følsomme og fortrolige oplysninger i forbindelse med fremsendelse af domme mv. til de relevante myndigheder i medlemsstaterne.

Datatilsynet går i den forbindelse ud fra, at persondatalovens bestemmelser om proportionalitet og nødvendighed samt datasikkerhed vil blive iagttaget.

Med venlig hilsen

Janni Christoffersen
Direktør

**Foreningen af fængselsinspektører,
vicefængselsinspektører og økonomichefer.**

Horsørød, den 7. februar 2008

Justitsministeriet,
Att. procesretskontoret, Jakob Kamby

Vedr. sagsnr. 2006-730-0378: Høring vedr. Forslag til Lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i Den Europæiske Union, lov om udlevering af lovovertrædere og lov om det centrale Dna-profilregister.

Ved skrivelse af 15.januar 2008 har Justitsministeriet fremsendt ovennævnte lovforslag til høring.

Det er umiddelbart lovens afsnit III om fuldbyrdelse af bødestraf og fængselsstraf eller anden frihedsberøvende foranstaltning, der er relevant for Foreningen.

Det fremgår bl.a., at den idømte sanktion skal fuldbyrdes uden at kunne omsættes til den sanktion, som ville være forskyldt efter dansk lovgivning. Der er dog mulighed for at tilpasse den idømte sanktion, hvis denne på grund af sin art ikke er forenelig med dansk lovgivning, eller varigheden overstiger den maksimale straf for en tilsvarende strafbar handling efter dansk lovgivning. Afgørelser, der vedrører nærmere angivne alvorlige lovovertrædelser vil kunne fuldbyrdes i Danmark, selv om en tilsvarende handling ikke måtte være strafbar efter dansk ret.

Idet det forudsættes, at fuldbyrdelsen sker i overensstemmelse med dansk rets regler om straffuldbyrdelse og om benådning, jfr. forslaget §58 stk. 2,2.pkt har Foreningen ikke bemærkninger til lovforslaget.

Med venlig hilsen

Janne Bohn-Willeberg

LANDSFORENINGEN AF BESKIKKEDE ADVOKATER

FORMAND :
HENRIK STAGETORN
ST. STRANDSTRÆDE 21
1255 KØBENHAVN K
TLF. 33 12 46 11
FAX 33 12 84 45
E-MAIL: HS@STAGETORN.DK

Justitsministeriet,
Lovafdelingen,
Procesretskontoret,
Slotsholmsgade 10,
1216 København K.

SEKRETARIAT :
AMAGERTORV 11, 3.
1160 KØBENHAVN K
TLF. 33 15 01 02
GIRO 735 02 01
E-MAIL: ER@HOMANNLAW.DK

15. februar 2008

Sagsnr. 2006-730-0378 - Høring over lovforslag om ændring af lov om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i Den Europæiske Union, udlevering af lovovertrædere og Det Centrale Dna-profilregister

Justitsministeriet har med skrivelse af 15. januar 2008 anmodet om Landsforeningen af Beskikkede Advokaters bemærkninger til ovennævnte lovforslag.

Lovforslaget har været forelagt Landsforeningens bestyrelse, ved bestyrelsesmøde den 28. januar 2008 og giver Landsforeningen anledning til følgende bemærkninger:

Landsforeningen har i tidligere høringssvar, af bl.a. 13. august 2004 og 2. september 2004 til Justitsministeriet, givet udtryk for sine synspunkter i forbindelse med de to rammeafgørelser, som lovforslaget skal implementere. Det anføres i bemærkningerne til lovforslaget, at de to rammeafgørelser endnu ikke er vedtaget i Den Europæiske Union.

Som det fremgår af de tidligere høringssvar, er der efter Landsforeningens vurdering væsentlige betænkeligheder forbundet med rammeafgørelserne. Der er ganske vist sket visse ændringer under forhandlingerne om rammeafgørelsen, men en række af de grundlæggende betænkeligheder, som Landsforeningen har påpeget, gør sig fortsat gældende.

Landsforeningen anførte i forbindelse med høring om rammeafgørelsen om en europæisk bevissikringskendelse i brevet af 13. august 2004 bl.a.:

"Rammeafgørelsen har været forelagt bestyrelsen, der også i andre sammenhænge har udtrykt betænkeligheder ved, at retsakter fra andre medlemslande skal anerkendes umiddelbart uden materiel prøvelse i fuldbyrdelseslandet

.....

Foreningen kan heller ikke anbefale, at det bliver muligt at foretage straffeprocessuelle tvangsindgreb efter begæring fra andre medlemslande i situationer, hvor det efter danske straffeprocessuelle regler ikke ville være muligt. Foreningen kan ikke anbefale en justering af retsplejeloven med henblik på at gøre sådanne indgreb mulige."

Det blev i høringssvaret endvidere anført, at ifølge rammeafgørelsens art. 19, skal klage over udstederlandets beslutning i forbindelse med gennemførelsen indgives til udstedelsesstaten. I den forbindelse anførte Landsforeningen følgende:

"Reglerne for advokatbeskikkelse i forbindelse med tvangsindgreb er forskellige i de forskellige medlemslande. Hvis den øvrige del af rammeafgørelsen indføres mod foreningens anbefalinger, skal foreningen henstille, at der skabes mulighed for, at danske statsborgere kan få beskikket advokater til at varetage deres rettigheder i forbindelse med legalitetskontrollen ved de øvrige medlemslandes domstole i mindst samme omfang, som man ville kunne få beskikket advokat efter dansk ret, idet de færreste vil have mulighed for på anden vis at klage i udstedelseslandet over det besluttede indgreb."

Landsforeningen finder anledning til på ny at påpege, at der bør indføres hjemmel i retsplejeloven, hvorefter der kan beskikkes advokat/forsvarer, for den eller de personer hvorimod indgrebet retter sig. De nugældende regler i retsplejeloven giver ikke den fornødne mulighed herfor. Landsforeningen skal opfordre til, at der indarbejdes en bestemmelse herom, enten i retsplejeloven eller i lovforslagets kapitel 3 og 3a.

Rammeafgørelse om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på domme i straffesager, om idømmelse af frihedsstraf eller frihedsberøvende foranstaltninger med henblik på fuldbyrdelse i Den Europæiske Union, gav ligeledes Landsforeningen anledning til betænkelighed i høringssvar af 2. september 2004.

I lovforslagets § 29 d, nr. 6, er der givet bestemmelser om fuldbyrdelse af udeblivelsesdomme, når det kan attesteres, at domfældte er blevet indkaldt til retssagen personligt eller gennem en efter udstedelsesstatens lovgivning kompetent repræsentant eller domfældte har oplyst, at afgørelsen ikke anfægtes.

En gennemførelse heraf vil kunne medføre fuldbyrdelse af udeblivelsesdomme, der er videregående end den adgang der er i retsplejelovens § 855, stk. 3, navnlig stk. 3, nr. 4, jf. stk. 4, til at idømme tiltalte en straf af ubetinget fængsel i 3 måneder. Denne adgang forudsætter, at tiltalte har været lovlig indkaldt og at det af indkaldelsen fremgår, at udeblivelse uden oplyst lovligt forfald kan medføre at tiltalte dømmes for de forhold som tiltalen angår. Endvidere gælder der særlige fuldbyrdelsesregler for tilsigelse og domsudskrift, jf. retsplejelovens § 219 a, stk. 5, 2. pkt. Der er for disse udeblivelsesdomme i retsplejelovens § 987, stk. 2, i øvrigt givet adgang til genoptagelse.

Landsforeningen finder, at Danmark ikke bør medvirke til at fuldbyrde udeblivelsesdomme fra udenlandske domstole, der går ud over de minimumskrav der er stillet i den danske retsplejelov og går videre end de retssikkerhedsgarantier, der er for genoptagelse af sådanne domme. Det er Landsforeningens opfattelse, at der i en række medlemsstater er betydelig mere vidtgående regler for afsigelse af udeblivelsesdomme, med langvarige fængselsstraffe til følge og en betydelig reduceret retssikkerhed for den domfældte til følge.

Det anføres i bemærkningerne til lovforslaget, afsnit 3.2.6., at Justitsministeriet finder, at afslagsgrunden bør være obligatorisk og at fuldbyrdelse efter den foreslåede bestemmelse således som udgangspunkt skal afslås, hvis den pågældende er dømt som udebleven. Det anføres, at dette dog ikke gælder, hvis vedkommende er blevet behørigt underrettet om sagen eller hvis vedkommende har tilkendegivet, at sagen ikke bestrides.

Som anført, udtrykker Landsforeningen betænkelighed ved, selv i disse tilfælde, at fuldbyrde udeblivelsesdomme der indeholder afsoning i et længere tidsrum end der er efter den danske retsplejelov, vil være mulig at fastsætte ved tiltaltes udeblivelse.

Efter lovudkastets § 60 a, stk. 1, kan danske myndigheder, uden den dømtes samtykke, beslutte at anmode om, at en anden medlemsstat kan overtage fuldbyrdelsen af en fængselsstraf eller anden retsfølge af frihedsberøvende karakter, der er idømt her i landet, når det må antages at kunne lette den domfældtes sociale reintegration efter fuldbyrdelsen.

Landsforeningen bemærker, at en sådan anmodning bør forudsætte, at den domfældte samtykker i anmodningens fremsættelse og at dette samtykke implicit må forudsættes at foreligge for at det kan antages at kunne lette den domfældtes sociale reintegration efter fuldbyrdelsen. Såfremt den domfældte modsætter sig overflytning, må dette som udgangspunkt antages at modarbejde reintegrationen. Landsforeningen antager, at udlændinge normalt gerne ønsker afsoning i deres hjemland, men hvis de har etableret familie her i landet, eller har anden form for tilknytning til landet, i form af arbejde eller studie, bør overflytning ikke kunne ske uden samtykke, med henvisning til reintegration efter fuldbyrdelsen.

På bestyrelsens vegne

Henrik Stagetorn